

„Novi čas“

NOVI ČAS

List stare

izhaja vsak petek ob 12. uri dopoldne. Uredništvo in upravnništvo je v Gosposki ulici št. 6, drugo dvorišče.

za celo leto 4 K
za manj premožne 3 ..
v Nemčijo 5 ,
posamezne številke 8 v
Oglesi po dogovoru.

Štev. 18.

V Gorici, 3. maja 1912.

Leto III.

Kaj nas uči Dunaj.

Dunajske občinske volitve so domala končane. Izmed 21 obč. svetnikov 4. razreda so jih kršč. socialci dobili 11. V 3. razredu, kjer so bile dopolnilne volitve le za 4 svetnike, so zmagali 3 kršč. socialci, v ožji volitvi je zmagal s strašnim pritiskom en socialist »V 2. razredu bomo pa zmagali mi liberalci!« so kričali judje in liberalci v trdnem upanju, da bo ta razred, ki je volil vseh 48 svetnikov, gotovo volil liberalno. Toda krščanski socialci so dobili v tem razredu 44 mandatov, judje le 4. Krščansko socialna stranka bo v novem občinskem svetu imela do 130 mandatov med 170. Izgubila jih je sicer kakih 8, pa kaj to pomeni pri tem velikanskem številu in pa po groznem porazu meseca junija lanskega leta.

Zakaj se tako brigamo za Dunaj? Zato, ker Dunaj kaže pot celi Avstriji. Lani pri državnozbornih volitvah so krščanski socialci izmed 33 mandatov ohranili le 2. Poraz je bil strašen. Vse je mislilo, da so krščanski socialci popolnoma poraženi. V celi Avstriji se je pokazal veliko večji upliv judstva. To se vidi tudi v državnem zboru, kjer judje v družbi s socialisti zavirajo starostno zavarovanje, to se vidi na kartelih, ki so vedno bolj ošabni; judje hočejo zabraniti, da bi se naložil davek kapitalistom i. t. d. Vse to so posledice lanskega poraza kršč. socialcev na Dunaju. Judje somislili, da bo ta poraz vzel poguma tudi drugim krščanskim strankam. Pa prišlo je drugače! Dunajske občinske volitve so pokazale, da na Dunaju ne bosta še kmalu gospodarila jud in socialist. Česar nihče ni pričakoval, se je zgodilo! Krščansko socialna stranka se je dvignila kot junak in vrgla jude v kot. Da so krščanski socialci lani propadli, ima svoj vzrok, kakor je zopet drugi vzrok, da so letos zmagali.

V krščansko socialno stranko so se vsled njene moči natenli razni ljudje, ki niso spadali vanjo. Prišli so od vseh vetrov skupaj ter sedli k bogatemu koritu. Ko so bili pri koritu, pa so začeli kazati svoje rožičke, dobra krščanska duša v stranki je bila sicer žalostna, a se je bala razdora, če te ljudi vrže ven. Ker jim nihče ni stopil

na prste, so hoteli komandirati vso stranko. Prišle so lanske volitve. Ljudje so videli, kakšni ljudje so v stanki in niso šli volit ali pa so volili proti krščanskimi socialcem, ki so popolnoma propadli. In sedaj so šli koritarji iz stranke, kakor podgane, ko se potaplja barka. V krščansko-socialni stranki dunajski so bili hudi razpori in razkoli, a bili so potrebni, če se je hotela stranka iznebiti ljudi, ki so iskali v stranki le svojega žepa.

Sedaj ob občinskih volitvah je stranka čiščena šla v boj in ljudje so ji sedaj lahko zaupali. Ljudstvo ni slepo, ampak dobro loči med onimi, ki v javnem življenju iščejo sebe, in med onimi, ki iščejo le ljudskega blaga.

Drugi vzrok, da so si krščanski socialci sedaj opomogli, je pa ta! Dan na dan je stranka po Dunaju prirejala shode, kjer so se ljudje podučevali in navduševali. V 12. okraju, ki so ga iztrgali socialistom, so zaupniki dan na dan skozi celo leto organizirali ljudi v društvih. Krasno se je povsod razvila mladeniška organizacija.

In ravno ta mladina je sedaj pri volitvah najbolj neustrašeno delala. Vodi telj stranke princ Lichtenstein, čeprav bolan, je hodil na shode, govoril, navduševal in ž njim sto in sto drugih. In to delo je imelo uspeh. Živa beseda je zmagala. Brez te ni pravih uspehov.

Pa še nekaj! Na Dunaju je judovsko časopisje bilo doslej stokrat bolj razširjeno ko krščansko. To hočejo krščanski socialci predrugačiti. Neumorno razširjajo svoje glavno glasilo »Reichspost«, ki je samo v 12. okraju, kjer so bili prej gospodarji socialisti, število naročnikov poskočilo za več tisoč! Za koliko pa še le drugod!

Vrhu tega ustanavljajo po vseh okraih lastne liste, ki naj izpodrinejo judovske. Uspeh tega dela se je pokazal že, pa se bo še bolj. Krščanski listi rastejo ko gobe po dežju. Dunajčani vedo, če komu en list ne ugaia, naroči si drugega. Glavno je, da je ta list krščanski. Tako se izpodkopujejo tla sovražniku.

To smo hoteli poudariti danes ob zmagi dunajskih krščanskih socialcev. Ali ni tu nekaj zdravega nauka tudi za nas in za našo stranko? Naj o tem razmišlja vsak sam za se!

Javni plesi.

Že večkrat smo grajali v našem listu naravnost bedasto plesno razvado, ki je doma največ v goriški okolici, na Krasu in tudi drugod. Danes hočemo zopet čisto kratko opozoriti naše ljudstvo in pa oblasti na škodljivost javnih plesov.

Kdo prireja danes javne plesse? Največ krčmarji ali pa liberalna in socialistiška društva. Da plesse prirejajo oštirji, kdo se bo čudil? Denarci iz plesalčevih žepov zlezejo lepo počasi drug za drugim v krčmarjev možnjček. Vino in vrtooglavi ples popolnoma vzameta fantu preudarek, da zapravi vse, kar ima. Korist ima — krčmar. Zadnje čase pa so ljudje začeli spregledovati ter niso hoteli več nositi bornih soldov oštirju. Zato pa sta liberalni oštir in izobraženi gospod učitelj ustanovila »Kmetško izobraževalno društvo« ali kaj drugega. Ljudi so zvalili v društvo pod tem ali onim naslovom. Društvo je začelo svoje delovanje — s plesom. Kadar plesa ni, društvo spi. O knjižnicah v teh društvih ni sledu, v društvenih prostorih — če so sploh na razpolago — spravlja krčmar konjsko opravo, krčmarica morda spravlja vanje pršut, ker najbolj gotovo nihče ne pride v tako sobo; če ima oštir veliko ljudi, pa postavi mize in stole v društveno sobo, za nje pa posadi pivce in izobraževalno delo se lahko takoj prične.

Liberalna in socialistiška društva danes pri nas ne pomenijo drugega ko napepljanje naše mladine k zapravljanju, pijančevanju in s tem k pronalosti. Kličemo v tem oziru na pomoč oblasti in županstva. Naj se ne izdajajo plesne licence. Kakšna oblast pa je to, ki pusti, da ljudstvo dere v prepad?

Zadnje čase so začeli vabiti k plesu s pomočjo svetnikov Cirila in Metoda. Ker ta dva ne vlečeta več dosti, jim je začela pomagati država, ki jim dovoljuje tombole, da se zbere na plesu le timveč ljudi. To je odločno napačno. In zato zahtevamo, da naše oblasti spoznajo ogromno gospodarsko in moralno škodo našega ljudstva vsled plesov.

Ponekod je naša organizacija izpodrinila vse plesse. Ponekod pa to ni bilo še mogoče. Vstrajno delo v tem oziru bo ro-

V soboto in nedeljo vsi k „ZLATOROGU“ v Central!

dilo sad. Poglobimo naše društveno delo. Dekleta naj se organizirajo v »Marijinih družbah«. Javni ples mora slednjič izginiti iz naših vasi! Dobil se bo sicer še vedno tupatam kak zabiti plesalec, ki pa ne bo imel s kom plesati, razum če hoče — z metlo. Taki ljudje bodo postali smešna figura med ljudstvom.

Vojna med Italijo in Turčijo.

Iz Milana poročajo, da se je na obali južne Italije ponesrečil parnik, ki je vozil 1500 vojakov iz Afrike domov. Parnik so rešili in vojake.

Dardanele je turška vlada sklenila zopet odpreti, posebno ker se je zgodilo že dvoje nesreč. Morske mine so namreč vrgle v zrak že dve ladji. O tem poročamo na drugem mestu. Kakor hitro pa Lahi zopet napadejo Dardanele, jih Turki zopet zapro.

Iz Trinolitaniije poročajo Turki, da so Lahi v bitki pri Dorni izgubili 150 mož ter da so Turki Lahe vrgli iz utrd. Poročajo tudi, da so Turki porazili dva laška polka.

Italijanska vlada grozi, da bo napram Turčiji nastopila z vso silo. Dosedaj te grožnje ni izvedla. V Afriko pošljejo Lahi novih 40.000 mož.

Glasovi nočejo utihniti, da se je pred Dardanelami potopila ena laška bojna ladja. Lah pravijo, da niso imeli nobene škode ko so obstreljavali Dardanele. Turki pa trde, da se je potopila ena velika laška bojna ladja. Na kraju nesreče plava lesovje in druga oprava ladje. Iz valov še strle vrhovi jamborov. Tako Turki. Kaj je resnica, se sedaj ne da dognati.

Posebnih zanimivih novosti pa ni!

Nainovejšie poročilo iz Carigrada trdi, da se je ob trinolitanski obali pri izkrcavanju vojakov zadelo na skalo laška bojna ladja »Re Umberto« ter se potopila. Seveda se ne da dognati, če je to res.

Po svetu.

Sedaj zborujeta na Dunaju avstrijska in ogrska delegacija. Dne 30. aprila je v avstrijski delegaciji zopet nastopil dr. Šusteršič, ki je dejal, da je vprašanje, če se mi Avstriji z ogrsko delegacijo sploh moremo dogovarjati, ker ta ni pravilno po postavi sestavljena. V njej manjka zastopnikov hrvaškega sabora. So sicer v njej Hrvatje, a to niso zastopniki sabora, ker sabora ni ampak je razpuščen. Temu so pritrjevali vsi delegati. Tudi predsednik delegacije je izjavil, da se mu to vprašanje zdi zelo važno. Ogrsi so vsled nastopanja naših poslancev vsi divji. To ni čudno. Ampak čudno je, da tisti Hrvatje, ki nepostavno sede v nepostavni ogrski delegaciji nastopajo proti samim sebi in plujejo v lastno skledo. Medtem ko so avstrijski liberalni Hrvatje hoteli v našem državnem zboru obstruirati, ie v sredo v ogrski delegaciji govoril »Hrvat« grof Pejačević, ki je dejal, da Hrvatje zaupajo Ogrm ter ne puste, da se drugi Jugoslovani mešajo vmes. Upati je, da to izdaj-

stvo hrvaških liberalcev spametuje Hrvatje. — Na drugi strani pa je v avstrijski delegaciji češki grof Švarcenberg odločno zahteval, da se Jugoslovanom da jugoslovanska država. Ta bi rešila Avstrijo. — **Na Nemškem** je katoliški »Centrum« začel odločen boj proti dvoboju med oficirji. Centrum zahteva, da bodi vsak častnik, ki se dvobojuje, izključen iz armade. — **Svobodomiselnost** liberalcev in socialistov se je pokazala prav lepo sedaj na Nemškem. Bavarska vlada je dovolila, da se smejo na Bavarskem zopet naseliti jezuitje, ki so bili od Bismarka pregnani iz cele Nemčije. Sedaj hoče svobodomiselce jeza streti, ker bo tudi jezuit smel na Nemškem živeti. To je svoboda! — **Med Rusi in Turki** je razmerje tako napeto, da so oni teden listi že poročali, da rusko brodogradništvo plove pred Carigrad, kar seveda ni bilo res. Res pa je, da Rusija zbira na turški meji vojake in prav tako imajo že Turki na ruski meji 100.000 vojakov, Arabcev in Kurdov (gorskih prebivalcev ob meji). — **Na Kitajskem** rabijo denaria. Najeli so večje poročilo, ki so ga dobili v Avstriji, kjer je torej le še dovolj cvenka. Seveda ga ima ljud.

OBČINSKE VOLITVE NA DUNAJU.

Včeraj je volil prvi razred. Treba je bilo dopolniti 5 mandatov, izmed katerih so kršč. socialci dobili 4, za enega se vrši danes ožja volitev.

Nove volitve?

Z Dunaja poročajo, da utegne biti državni zbor kmalu razpuščen.

lIstek.

Slovenska naselbina v južni Rusiji.

Kdo še ni bral v Mohorjevem koledarju iz l. 1901 o slovenski naselbini pri Vladikavkazu v južni Rusiji. Lansko leto je to slovensko naselbino obiskal vlč. g. dr. Ivan Knific iz Ljubljane ter je svoje potovanje popisal v »Dom in Svetu«. Morda ustrežemo našim čitateljem, če priobčimo najzanimivejše odstavke dr. Knifičevega potopisa iz »Dom in Sveta«. In še prav posebno radi priobčimo te vrstice, da naše čitatelje seznanimo s starostjo ondotne slovenske naselbine g. Matevžom Rutarjem, ki je tudi zvest naročnik »Novega Časa«.

V Vladikavkazu*) je g. dr. Knific šel najprvo maševat v katoliško cerkev. — Nato pa opisuje, kako je došel h g. Rutariju.

»V Koledariju sem med člani Družbe sv. Mohorja vedno čital tudi imena naročnikov iz Vladikavkaza: predvsem mi je ostalo v spominu ime poverjenika: Matej Rutar. Mislil sem si torej: Ker je med pravoslavni v teh krajih prav malo katolikov, župnik in morebiti celo cerkvenik gotovo poznata vse katoliške rodovine. Obrnem se torej na cerkvenika ter ga v-

*) Vladikavkaz leži med Črnim in Kaspiškim morjem ter šteje 60.000 prebivalcev, med katerimi je tudi nekaj katoličanov, večinoma Poljakov. Ti imajo svojo katoliško cerkev, v katero zahajajo tudi Slovenci.

prašam, mu li ni znan posestnik Matej Rutar, rodom Slovenec.

»Familija Rutar? Seveda jo poznam. Želite z njo govoriti? Ob enajstih pridejo vsi v cerkev. Mladi Rutar je mojega sina — pokazal je na ministranta — pripravil na prvo sv. obhajilo. Prav rad ima mojega malčka. Pripoveduje mu, da ga bo dal v šolo, študirat za duhovnika; sedaj je pa še premlad, komaj 10 let star.«

Je mladi Rutar sviaščenic?« vprašam cerkvenika, ker mi Rutarjeve družinske razmere niso bile znane.

»Ne še; bogoslovec je v Saratovem; sedaj je na počitnicah.« Malo pomisli in pravi: »Veste kaj, moj malček Vas popelje k Rutarjevim! Čakati bi morali predolgo časa.«

»Stanuje Rutar v mestu? Mislil sem, da biva na deželi nekje.«

»Posestvo ima na deželi; ob sobotah in pred prazniki pa pride v mesto; ima svojo hišo v predmestju. Ni daleč; v četrtr ure ste tamkaj.«

Izvrstno! Samo ta pomislek mi je šinil v glavo: Je li to pravi Rutar? Še enkrat vprašam: »Pa je to oni Matej Rutar, ki je doma iz Avstrije?«

»Inostranec je in Slovenec tudi; zdi se mi pa, da je doma iz Italije. Druge familije Rutar sploh ni ne v mestu, ne v okolici.«

Malček se čedno opravi. Deček v črni žametni obleki, s svetlim usnatim nasom vrh sukniča in široko rusko čenico na glavi, okrogloličen, zdravega, rdečkastega obraza in čokatega telesa, mi je prav ugajal. Pa je tudi govoril kot odrasel človek:

»Jaz bom tudi ksionž (v poljščini: duhovnik); Rutarjev Franc mi je že obljubil, da me vzame v Saratov, ko malo odrastem.«

Hodi še v ljudsko šolo, pa je prav razumen dečko. Govori lepo ruski, pa tudi poljski zna dobro, ker je rojen Poljak.

Po ulicah stopava navzdol proti reki Terek, ki teče kraj mesta. Ni ravno velika, pa ima zelo široko strugo. Spomladi voda hudo naraste in včasih poplavi okolico. Po tej reki se tudi pokrajina imenuje: Těrskaia oblast (= pokrajina ob Tereku). Vladikavkaz ni gubernija, ampak samo »oblast«, ki jo vodi »načelnik«.

Ko stopava po mostu, zakliče malček: »Tamkaj-le prihaja mladi Rutar.«

Komaj se zavem, mi deček pokaže mladega gospoda v talariju, sam se pa vrne domov. Mladi bogoslovec me začudeno gleda, ko se mu predstavim — slovenski.

»Tudi jaz sem Slovenec,« mi reče v zadregi.

»Rad bi obiskal Vašo družino,« mu izrazim željo.

»Dobro, jaz Vas spremlim; oče je doma.«

Korakava po levem Terekovem nabrežju. Preproste, pritlične hišice stoje v vrsti, na obrežju samem pa je mal drevered visokih jagned. »Nadtěrečnaja ulica« se imenuje to nabrežje. Tod si je Rutarjeva družina kupila hišo, da ostajajo v mestu, kadar prihajajo v Vladikavkaz po opravi ali pa k službi božji. Obenem je ta hiša kamnoseška delavnica najstarejših

dveh Rutarjevih sinov. Zato visi na zunanji steni pločnata tabla z napisom: »Mramornaja masterskaja. Br. Ruttar.«

Obstaneva pred hišico. Bogoslovec pozvoni na hišni zvonec. Ker razmere ob Kavkazu še niso tako urejene kot drugod in stoji poslopje že v predmestju, zaklepajo hišna vrata. Pride nama odpirat mlajši bratec. Ko me zagleda, steče v glavno sobo naznanjat, da prihaja tujec. Skoz vežo in po kratkem hodniku stopiva v družinsko sobo. Sredi sobe je stal stari Rutar in me je začudeno, obenem pa prijazno pozdravljal. Krog njega so stali mlajši in starejši otroci.

Ko se mu predstavim, mi čvrsto stisne roko in se po ruskem načinu v znak spoštovanja z licem dotakne moje rame; to je starodavni »poljub miru«, ki sem ga parkrat opazil med Rusi. Mož je srednje velikosti, veselega, prijaznega obraza, že postaren, ima sivkaste brke, redke lase, je že malo plešast, po vsej zunanosti pa pristen slovenski kmet. Svojo materinščino govori v goriškem narečju, ne kaj gladko, razume pa vsako besedo. Vedno vmešava laške spakedranke: »Pasálo« je že nad 30 let, da je na Ruskem; žetev so že »finili«, »ma« koruza še stoji. Tudi izgovarja slovenske besede po ruski ter vpleta ruske izraze. »Smo mačnó kantent, da so nas obiskal«, je ponavljal venomer; mlajšim otrokom je naročil, da morajo roko poljubiti »gospodu nuncu«; starejši hčeri pa je ukazal prinesiti čaja: »Ma subit! (toda hitro!)«

Tačas se je vnel med nama živahen razgovor.

»Kako ste pa vedeli, da bivam v Vladikavkazu?«

»Bral sem o Vas in Vaši družini v Koledarju.«

To mu je zelo ugajalo; začel je hvaliti Družbo sv. Mohorja, da se mora ravno tej družbi zahvaliti, da ni pozabil materinega jezika. »Že trideset let sem njen ud. Imam na pristavi celo knjižnico slovenskih knjig. Ko dobimo nove Družbine knjige, jih bremo celo zimo. Od družine zahtevam, da v hiši govorimo vedno slovenski; ruski se tako nauče na ulici in v šoli. Ko bi doma ne govorili slovenski, bi se otroci svojega materinega jezika sploh ne naučili, saj še tako preradi govore ruščino. Naročil sem tudi Domoljuba in Bogoljuba, **goriški Novi Čas** ter Poročila Klaverjeve družbe. **Vse preberem. Zelo me zanima, kaj se godi v domovini.**«

Pokaže mi najnovejše časopise. Nekaj važnih novic iz domovine sem izvedel šele po Rutarju; že pet tednov sem hodil po svetu in ves ta čas nisem dobil v roke slovenskega lista.

»Zelo rad bi sedaj živel med Slovenci,« mi je dejal, »da bi se tudi jaz udeleževal izobraževalnega, organizacijskega in političnega dela.« (Dalje prih.)

Zef piše Zanutu.

Prlub Zanut.

Škoda, de nis biu u sreda u Garic, k sa jemil sacjalisti prcesje pa korš. Tku je blu lepu, de sm reku, de t morem n mala papisat.

Dohtar Tema, tist k sa ga u Lakaucu ažehtal, je držu ana tašna pridga, de sm mislu, de začneje tejč souze kakr de b toča padala anu de na bo treba mačit placa ženastike. Čaki, t pakažem, kaku je gauariu. Viš, se jest ga nism prou da kanca zastopu, ma kar sm se zamerku, t prou rad napišem!

Prluba sadrga!

Dans ste pršli sam. Prou je, de ste pršli anu zdej, k ste pršli, bama usi na glas zaupil, de medruj na nucama kanonu, nam je dast nuš anu rebolber, medruj na marama penzjonu ana penzjanistu, medruj jemama že sami trkaj, de lahna ževima brz skrbi da črngra graba anu da bile smrt. Zatu medruj kamendirama, de ministr ad lontverje zapadi use generala, kaprule anu fentveblne čez grenca anu de da bajanete u mesnice, čir bada rizal bržadle za nas adbakate. U imen usega prlterijata prutestirama, de držaua plačuje anu puni farške mauhe. Prjatli! kadr farju na bo več, patle sma medruj na kajnu. (Zdej pa ga nism zastopu, al boda na kajnu dilauci, al adbakati.) Pagledite mene, kaku se morem jest martrat, če čem, de ževim, farji pa dama spiye anu držaua jem še plače neh spajne.

Takrat zastopš Zanut, je pihnila ana tašna burje, de je dohtar Tema nesla skara gare na kastajne. Tale dohtar viš je ad samga stradajne, bujšc, grazna suh.

Bejn se b t naprej prabu, ma ga nism zastopu več. Pa nardil sa use kakr saramaki. Dohtar je gauariu na anmu uozu na škalirju za uozit karbon anu pr ani palomnen miz.

Za bandire sa imel ane stare, rdejče kutrine za zagrnt akna.

Kadr jih je dohtar padučiu kaku se moreje abnašat, sa se sprabli u prcersje anu muzikanti sa uzal uen dudlzoke anu bumf! bumf! sa maširal pa korš. Zrauen dohtarje Tema je maširu an pulicaj, k je ahtu, de ga kašn sadrug na akrade. Naprej je nesu bandira an velk sacjalist z mičkena glaua anu z ana čika ad bržinke u ustih. Tista bržinka jih je kadila že Buh vi trkaj, zatu kr sacjalisti nardije use pa bratuska; an cajt kadi adn, patle ta drugi anu tku naprej.

Tku viš sa maširal dereht u aštarije. Zvečer sa pršle še ženice, de sa tud ane dabile suj part. U aštariji sa pil sama uoda anu jedli sa sama kuhan listje ad mrv kakr kavaliri. Ki češ kadr nimaje soudu.

Prej sa prabli, de na nucaje kanonu, pa ponuači sa ratal pa sami kanoni. Kakr sm slišu, bo dohtar Tema s tem kanonom strejlu klerikauce, farje anu bagatine, ma na vim če ki zadene, zatu kr til kanoni gredo narbelj radi z glaua u zid.

Sama adn je biu trkaj pr pamet, de je zapeu sam pr sebe:

»Kadr bama začel prmuženje partit, Bo Tuma ta prv nesu dnarje skrit. Pazdravlem! Žef, škalabonar, tuj sadruh.

Dve cvetki Kraljici Majnika.

I.

Preblaženi Mariji Devici v Logu na Vipavskem.

Med cvetkami
Prebivaš Ti
Marija Matí mila!
In s Sinekóm
Nam vernikom
Deliš tu tolažila.

Nadzemski zor,
Krilatni zbor
Marija te obdaja,
Proslavlja Te,
Pozdravlja Te,
Najlepša Cvetka raja.

Ah, Tvoj obraz,
Milot izraz,
Vsa srca k sebi dviga,
Tako ljubó,
Tako sladkó,
V ljubezni božji vžiga. —

In Sinček Tvoj
Na nas s Taboj.
Ozira se premilo;
Za rane vse,
Tu najde se
Zdravilo, ohladilo. —

Zato sred tog
Naš narod v Log,
Marija, k Tebi hodi!
Ti blaži ga,
Tolaži ga,
Pomagaš mu v nezgodi.

O vódi nas
Ti slednji čas
Zavetnica Vipave!
Pripelji kdaj
Nas v cvetni raj,
V kraljestvo večne slave.

S.

II.

Majnikovi kraljici.

Prinesli so s polja Ti pisanih cvetk,
iz gozda zelenja duhtečega
in deli Ti venec so lilij iz rož
na krono iz zlata leskečega.

Zdaj v lučke trepetu Ti seva obraz,
ko Dete nebeško poljubljaš,
in bolnemu srcu, ki k Tebi kipi,
pomoči od Boga obljubljaš.

Zato moja pota, ko nagne se dan,
sem k Tebi, Kraljica, me vodijo,
da milosti sebi izprosim in njim,
ki v grehov teminah še blodijo.

Da trumi nešteti, ki gre skozi noč,
zasvetiš že, zgodnja Danica,
in pelješ jo večnemu Solncu v objem,
kjer majnika Ti si Kraljica.

Domen Otilijev.

Junaštvo in zvestoba.

Nemški spisal: JOŽEF SPILLMANN D. J.

(Dalje.)

Moja pot je šla proti Besansónu odkoder bi šel skozi gorovje Jura v Bern. Vreme je bilo prve dni prijazno; pokrajina koder sem potoval, tudi, četudi je bilo povsod dosti gozda in gričevja. Žetev je bila končana in zgodnja jesen je že barvala gozdove. Prenočeval sem v gostilnah malih vasi ali tudi v gostoljubnih kmečkih hišah. Večjih krajev sem se ogibal, ker sem sumil, da so tam klubi jakobincev. Med kmečkim prebivalstvom pa je bilo še dosti pobožnega duha in zvestobe do kralja. V več kot eni hiši so zvečer molili rožni venec za revne duše v vicah in posebej še očenaš za dobrega kralja. V kmečkih hišah sem se priljubil mladim in starim s tem, da sem razkazoval svoje podobe in sem včasih tudi naslikal kakega otroka ali staro mater ali njih domovje na kos papirja in jim pustil za spomin. Tedaj niso hoteli potem nobenega plačila za večerjo in ležišče. „Gospodje slikarji niso tako bogati,“ mi je rekel dobrodušno v tistih krajih neki kmetič.

Slabše je bilo, ko sem prišel v Franš Konte (francoska dežela na meji Švice). Tu so bili tudi kmetje zelo nahujskani; to so pričale razvaline mnogih gradov, ki so jih bili požgali. V velikem krogu sem se ognil Besansóna, glavnega mesta tiste pokrajine, in sem že zagledal divje gorovje Jura, ki loči Francijo od Švice. „Jutri ali pojutranjem bom na švicarskih tleh,“ sem si rekel.

Bil je nenavadno vroč dan v jesenskem mesecu, ki je pričel. Moj konjič je nemirno metal glavo sem in tja in je skušal z repom ubraniti se obadov; hribovje je bilo videti radi vodne sopare nenaravno blizu. „Nevihto bomo imeli,“ je rekel ob poti neki kmet, ki sem ga pozdravil.

„Ali pride kmalu,“ sem vprašal.

„Hm, mislim, da še pred večerom.“ Lahko pa še pridete v vas. Dalje jezdit bi vam ne svetoval. Daleč je še do Lebisaja in grda pot. Seve, pri nas tudi ne boste imeli popolnoma mirno.

„Kaj je v vaši vasi? Je-li cerkveni shod (žeganje) ali ženitovanje?“

„Da, lepo žeganje! Meščanski odposlanci iz Besansóna so prišli danes, z velikimi klobuki s perjem in z belo rdečomodrimi prti krog trebuhov.

Kaj se tako muzate, gospod? Gotovo nisem česa prav povedal?“

Rekel sem, da je že vse prav povedal, ter sem ga vprašal, kaj so hoteli odposlanci v vasi.

Kaj da hočejo? „Hm, ne vem gospod, kako mislite o tej stvari; toda čudno je kako se danes godi po svetu. V vasi imamo več kot petdeset let župnika, ki ni storil nič drugega kakor le to kar je dobro in Bogu dopadljivo. Vse ubožce je podpiral, in če ga je klical kak bolnik k sebi, hitel je stari Kiré k njemu v najbolj divje gore, bodisi poleti ali po zimi, po dnevi ali ponoči, v viharju in dežju. Zdaj pa so napravili tam v Parizu neko konstrukcijo, ali kakor pravijo že temu, in naš župnik pravi, da ta reč ni za nič in to je tudi dokazal v neki pridigi. Jaz imam slab spomin za kaj takega; toda moja žena jo zna skoro na pamet in vam lahko pove.

„Tedaj bi moral dobri stari Kiré priseči na to konstrukcijo, on pa, pravi: „Tega ne smem in tudi ne bom“. In isto pravijo tudi drugi duhovni v tem kraju, le malo število takih ne, pred katerimi nobeden ne sname klobuka in ki bi bili boljše napravili, če bi postali pošteni krojači in čevljarji, ko pa duhovni, kakor pravi moja stara.

„Naš župnik pravi tedaj: „Jaz ne prisežem“. Nato ga je ta presneti učitelj, ki ga je le naš dobri gospod izučil na svoje stroške, zatožil pri oblasti v Besansónu in zdaj so meščanski odposlanci tu, da preženejo dobrega starega moža iz njegovega župnišča. Radi tega sem rekel, da ne boste našli danes miru v vasi. A le pojdite h „Kroni“; gostilničar je dober mož, četudi tuli nekoliko z volkovi in je prekrstil svojo gostilno.“

Zahvalil sem se kmetiču za prijazno obvestilo in sem jezdil naprej s sklepom, da se ne ustavim v vasi, da ne pridem z gospodi odposlanci v kake neprilike.

Zagledal sem gostilno „Pri kroni“ in na smeh mi je šlo, ko sem videl, kako je bila pod večjo desko pribita manjša, na njej pa je bilo z rdečo barvo napisano „državljanov“. Torej vse skupaj „Pri kroni državljani“. Mož je znal združiti novo s starim!

Ko sem zavil krog vogla, sem zagledal pred seboj vaško cerkvico in zraven nje pohlevno župnikovo stanovanje. Velika množica ljudi se je gnetla pred hišo in ženske so jokale, da bi se moral kamen omečititi, ko se je prikazal na hodniku častitljivi župnik, ki sta ga vedla dva orožnika.

„Ne jokajte zame, otroci,“ rekel je starček srebrnih kodrov in prijaznih, nedolžnih otroških oči. „Vam-li nisem pridigoval, da je gospod rekel: kdor zapusti radi mene očeta, mater, ženo, otroke in dom, dobil bo stoterno povračilo in še večno življenje? Nič ne de tedaj, če moram zdaj radi Boga in svoje vesti zapustiti Vas, ki ste mi dragi, kakor bi bili moji otroci, in ta dom, ki sem bival v njem že petdeset let, Oh, saj bi ga že tako moral zapustiti kmalu! Ne jokajte torej nad menoj, marveč nad seboj in svojimi otroki! Ker žalostni časi bodi prišli nad našo ljubo Francijo, časi...“

„Kaj, ta stari hinavec, ta izdajavec domovine, ta sovražnik svete svobode in enakosti ter bratstva še pridiguje?“ Tako je zakričal neotesan mlad človek, ki ga je trobarvni pas izdajal za kakega uradnika. Predrzo je zgrabil častitljivega starčka za duhovniško obleko in ga tresel. Tedaj je prišlo razburjenje v množici do vrhunca: v hipu sti planili dve krepki kmetiči na predržeža ter ga začeli obdelavati s svojimi nohti in slabo bi se mu bilo godilo, da ni župnik ustavil žensk. Tudi mene so srbele roke in kmalu bi bil tega človeka opletel z bičem vključ nje-governu trobojnemu pasu. Ko se je župniku posrečilo ljudi pomiriti, je vse še enkrat blagoslovil in se dal potem mirno odpeljati z orožniki.

Tu se vidi, kako osrečujejo ljudstvo v imenu svobode! sem rekel sam pri sebi in sem jahal resnih misli dalje.

Nisem pa bil še pol ure iz vasi, ko me je vjela nevihta. V malo minutah je postala skoro noč; bliski so švigali in gromenje je odmevalo tako, da sem moral stopiti na tla in peljati plašljivega konja za uzdo. Tedaj pa so se odprle tudi zatvornice neba in ulilo se je, kakor bi se bil oblak utrgal. Četudi nerad, vrniti sem se moral v vas nazaj.

Do kože premočen sem dospel do „Krone državljani“. Krčmar, majhen možiček, okrogel in plešast, a razumnih oči, me je sprejel prijazno. Ko sva skupaj peljala konja v hlev in ga odrgnila in pokrila z gorko odejo, mi je rekel: „Imate potne liste? Ni zaradi mene, marveč radi teh meščanskih komisarjev, ki pijo pri meni.“

„Najboljše liste,“ sem odgovoril. Sicer pa nimam prav nič veselja obedovati skupaj s temi gospodi. Peljite me v mojo sobo, kjer se preoblečem, spijem požirek kuhanega vina ter ležem počivat.“

„Hm, to je druga težava,“ je rekel gostilničar. „Jaz imam prav za prav le dve res dobri sobi za goste, in te bodo hoteli imeti komisarji.“

„So jih-li že zasedli? Ne še? Dobro. Jaz vzamem eno. Nič ne skrbite. Upam, da s komisarji že sam opravi.“

Posvetil mi je tedaj v mojo sobo, ki je bila majhna, a čedna, potem pa je šel pripravljat kuhano vino. Baš sem se bil nekoliko preoblekel, tedaj sem zaslišal težke stopinje gori po stopnicah. Začul sem trkanje na moja vrata, če se ne motim s kopiti, in ker nisem brž odgovoril, zakriči zunaj: „V imenu postave! Če ne odprete takoj, ulomimo vrata.“

Tedaj sem odprl. Bila sta dva orožnika, očitvidno oba opita.

„Opravičite me pri gospodu komisarju. Baš sem hotel leči v posteljo, da bi ne dobil nahoda, ker sem se popolnoma premočil v tem vremenu.“

Toda vi ne smete v to postelj, prekleto! Gospod komisar hoče ležati v njej!“

„A kaj! Mi živimo sedaj v kraljestvu enakosti! Če je gospod komisar prej zasedel to sobo, pripada njemu; če sem jaz prvi tukaj, pripada meni. Bodite tako dobri in naznanite mu to.“

(Dalje pride.)

Iz naše organizacije.

Glasnik „Slov. kršč. soc. zveze“.

V nedeljo in ponedeljek na tečaj v Komen! Vspored poučnega tečaja v Komenu je naslednji:

V nedeljo, dne 5. maja od 9—10. ure dr. Krek: Liberalizem, od 10—11 Socializem. Nato je kosilo, odmor in blagoslov; popoldne govori dr. Breclj: Skrb za ljudsko zdravje. Nato predava o agrarni politiki gosp. posl. Jos. Fon. Sledi zabava in zvečer je skioptično predavanje Fr. Kremžarja o alkoholizmu.

V ponedeljek, dne 6. maja od 8—10 ure: Fr. Kremžar: društvena organizacija, od 10—12 ure Janez Kalan: Versko življenje podlaga socialnemu redu.

Opozarjamo vsa bratska izobraževalna društva, da pridno agitirajo za ta tečaj, da bo čim obilneje obiskan in da bo prinesel tem lepših sadov!

Kdo je mož. (Podmelec.) Predmet nedeljskemu predavanju je bilo vprašanje: »Kdo je mož?« Ves govor je bil prepleten z jedrnatimi izreki in pregovori, iz katerih naj bi razvideli poslušalci, kakšen mora in kakšen ne sme biti mož. Pravi možje so jako redki: »Med desetimi možmi je devet žensk.« — Mož je, kdor je gospodar v svoji hiši: »Mož je mož v svoji hiši, četudi ni večji od miši.« — Moža se ne meri na vatel. — Tudi majhen mož spravi velikana pod koš. — Zato cenjene žene: »Mož kakor miš, žena kakor gora, — pa vendar si nista enaka.« O pravem možu se ne sme reči: »On je gospodar v hiši; a zgoditi se mora vedno to, kar hoče žena.« Tak »mož je ženo vzel in se je v kletko vjel.« — Mož pa ne sme biti trinog v hiši, zakaj »mož brez žene je hiša brez strehe« in »žena brez moža je hiša brez temelja.« — Možu hlače, ženi krilo, če ne se bo vse pod cesto zvrnilo. Prazno bo možovo čelo, če ženinega blagoslova ne bo imelo. — Kjer je mož gospodar, je žena gospodinja; nasprotno ne velja. — Mladenci, čuvajte se gospodstvaželnih žensk, da ne bo veljal tudi vam izrek: »Kdor se oženi, gre v vojsko!« — Slep mož, reven mož; pa še na slabšem je tisti, ki žene ne more krotiti. — »Krotiti« — pa ne s pestjo in polenom, zakaj »če tolče mož ženo po plečih, se tolče vrag od veselja po koljenih.« — Hudoben mož je vrag; hudobna žena pa cel pekel. — Kdo je mož? Kdor je moder. — Moder mož, tih mož; tih mož — diamant. Moder mož ima jezik v srcu, norec pa srce na jeziku. Kjer moder mož gospodari, se rada sreča vstavi... Mož je, kdor je pravičen. Pravičen mož moli in dela. Molitev daje srcu pogum in veselje, telesu moč in glavi luč. Molitev je najboljša žlica; ž njo se največ zajme, in, kar se ž njo zajme, najbolj tekne. — Molitev bodi ključ k dnevu in ključavnica po noči. Lenuhova molitev pa ni uslišana; zakaj »molitev brez dela je sekira brez toporišča.« — Mož je, kdor je zmeren: »Pijanec in žaba sta v blatu doma: na jutro iz njega vstajata, zvečer spet v njem

razgrajata.« — Krona moža pa je srčnost. Srčen mož je vsem odločen. Mož brez odločnosti je ladija brez krmila. En mož, ki hoče, zmore več, nego deset mož, ki morajo. — Srčen mož je nevstašen. En mož iz hrastovega lesa sto slamatih v tla pomandra. — Srčen mož je potrpežljiv. Potrpežljiv mož je boljši od močnega. — Srčen mož je vselega značaja. In »z enim gramom vese losti se prežene cel kvintal skrbi.« To je zlasti v družinskem življenju pomena, zakaj »pred vsako hišo leži skala, ako ne velika, pa mala.«

Bilje. Občni zbor »Kat. slov. izobraž. društva« je preložen na 12. maja radi Trentarjevega »Zlatoroga«, ki se bo v nedeljo popoldne igral v »Centralu« v Gorici.

Seja. — (Volec). Nase kat. slov. izobraževalno društvo »Danica« se je začelo sedaj prav živahno gibati, odkar se pripravljamo na veselico, ki jo priredimo v nedeljo dne 12. maja t. l. Nataačnejši vsopred prihodujče.

Nasa mladina.

Orlovska slavnost na Vrhpolju. Preteklo nedeljo je imel naš briski Orel lep dan. Ravno 150 Orlov je priletelo na Vrhovlje k napovedanemu izletu. Po sv. maši so zapeli pevci par pesmic, potem se je vršilo mladeniško zboravanje, ki ga je otvoril okrožni predsednik, brat Anton Stekar z navduševalnimi besedami. Brat dr. Cesnik je nato v lepo zasnovanem govoru razvil zgodovino naše katoliške organizacije; dokazal njeno potrebo z ozirom na prikrite in javne liberalce, ki maličijo našega kmeta ter zlasti naglašal nemali pomen naših izobraževalnih društev, z ozirom na to, da se po njih vcepa mladini poleg durgih vrlin tudi ljubezen do rodne grude. Predavatelj je žel ob sklepu govora obile zahvale. Proste vaje, ki so se nato vršile so izpadle še precej dobro. Željeti je le, da bi se vsi Orli urili v prostih vajah. Okrožni odbor naj v tem oziru bolj strogo nastopi. Po pop. službi božji je imel kratek nagovor na Orle brat naduč. Likar, nato so odseki odkorakali proti domu. Briski Orel je pokazal, da se lepo razvija. Če še povemo, da je par liberalčkov kazalo na Vrhovljah svojo obnemoglo jezo, ki smo se ji mi seveda smejali, potem lahko naredimo poročilo — konec.

Orli za Slomškov jubilej. Pri okrožni seji srednje-vipavskega okrožja Orlov dne 28. aprila se je sklenilo prirediti v Selu u mesecu juliju skupno Slomškovo slavnost. — Naprošene so vse podružnice Sl. Straže in vsa izobraževalna društva v Vipavski dolini, da bi doma opustili vse manjše prireditve in se vsi brez izjeme pridružili tej slavnosti, da tako vredno proslavimo velikega moža. — Podrobni načrt se razpošlje. — Pripravljajni odbor.

V Črničah se bo dne 5. maja slovesno obhajala 2. obletnica ustanovitve dekliške Mar. družbe. Zjutraj skupno sv. obhajilo, popoldne slovesen shod z govorom in sprejem novih članic. — Družba lepo napreduje.

Podgora. — Veselica dekliške Marijine družbe ki se je v nedeljo vršila v Podgori, se je v vsakem oziru izvrstno obnesla. Tako pevke kakor tudi igralke so žele burno pohvalo za svoje na-

stope. Podgorska Marijina družba ima zelo dober pevski zbor in razpolaga z izbornimi igralskimi močmi. To je priznalo ljudstvo samo s svojo veliko udeležbo in s svojo pohvalo, kar je vsekako družbi v čast.

Prihodno nedeljo 12. t. m. pojdeti obe podgorski Marijini družbi, ženska in dekliška, v procesiji na sv. Goro.

Šmartno. — Šmartinski tel. odsek »Orel« napravi 5. maja izlet skozi vasi Vrhovlje k sv. Gendreci (Kobalšče) v Kožbani in čez Krožado domov. Orli, udeležite se tega izleta polnoštevilno.

„Slovenska Straža“.

Slava spominu preč. gospoda kanonika Jakoba Bohinca! Dne 17. februarja t. l. umrl preč. gospod Jakob Bohinc, stolnomestni župnik in kanonik v pokoju v Braslovčah je v svoji oporoki zapustil »Slovenski Straži« 400 kron. »Slovenska Straža« je prejela po odbitku pristojbinskih stroškov vsoto 356 K 70 vin., katero je poslal č. gospod Ivan Vogrinec, kaplan v Braslovčah. Slava spominu vrlega moža, ki tudi v svojih poslednjih urah ni pozabil svoje domovine. Hvaležno se bodo na njegovo plemenito zapuščino spominjali obmejni Slovenci. Da bi Bog »Slovenski Straži« vzbudil še mnogo posnemalcev! Najlepše se pač poslovimo od sveta, ako vzamemo s seboj zavest, da smo tudi v poslednjih trenutkih mislili na bodočo srečo svoje domovine.

Proti pijančevanju.

Kaj je alkoholizem? Stališče velikih mož nasproti alkoholu. Alkoholizem pomeni učinke alkoholne zlorabe na človeka. Razločujemo pa osebni in socialni alkoholizem. Osebni alkoholizem so vsi škodljivi učinki trajne zlorabe alkohola pri eni osebi; ti škodljivi učinki so raznovrstni (razne dušne in telesne bolezni, kakor zastrupljenje vsled alkohola, srčna bolezen, kakor v goltancu, bronhialni katar, protin, blaznost i. t. d. nemalokrat tudi revščina.) O socialnem alkoholizmu pa govorimo, če niso vsa ta zla na posameznih, redkih oseb, marveč v kakem socialnem telesu (občini, državi, narodu, družbi). V prejšnjih časih, ko je bilo pridelovanje žganja še skrivnost posameznikov je bil alkoholizem bolezen posameznikov, sedaj v novjšem času je pa postal bolezen narodov in zato tudi bolj nevaren kakor prej. Radi tega je nastalo pereče alkoholno vprašanje, katero zavzema med drugimi socialnimi vprašanji eno prvih mest. Kako naj se reši alkoholno vprašanje? Z bojem proti alkoholu! Oglejmo si sedaj nekoliko stališče velikih duhov proti alkoholu. Edison (iznajditelj velikih reči) pravi: »Čemu ne pijem vina? Znam kaj boljšega opraviti s svojimi možgani, kakor jih zastrupljati.« Profesor Helmholtz, velik naraslovec prejšnjega stoletja, pravi: »Najboljše misli so mi prišle ko sem se sprehajal o lepem vremenu po gozdu, vsaka tudi najmanjša količina alkoholnih pijač mi je te misli le razpodila.« Profesor Orel pravi: »Najhujši sovražnik človeštva je alkohol, hujši kot kuga, kolera, vse vojske; poživini človeško društvo, uniči plemenitost, ohromi, posurovi, uniči že naprej na duši in telesu sledeče rodove s celo trumo nalezljivih bo-

lezni.« — 42 profesorjev breslavškega vseučilišča je sestavilo oklic, v katerem pravi: »Znanstveno je dokazano, da vsaka opojna pijača tudi v malih količinah zmanjša človekovo pozornost.« Ravno isto trdi 600 holandskih zdravnikov v spominski knjigi, ki so jo izdali. — Dali bi se navesti še mnogi drugi znanstveniki, katerih mnenje se popolnoma vjema z gorenjim trditvami.

Delavski vestnik.

Miren. Skupina Jugoslovanske strok. organizacije v Mirnu, vabi v nedeljo dne 5. maja ob 1 uri pop., k sestanku, ki se vrši v prostorih »društvenega doma«. Ker je ta sestanek velevažen, se pričakuje, da se ga vsi člani zagotovo udeležijo. Odbor.

Podgora. V naši papirnici je marsikaj v neredu. V oddelku kjer so mizarji je n. pr. tako ostudno stransice, da se človeku kar gabi! Delavstvo je že ponovno prosilo, da bi se ta nedostatek odpravil, a noče se ga uslišati. Lani je hodila komisija sestavljena iz našega starešinstva po vasi ogledovat si stransice, medtem ko o skandaloznem stransicu v papirnici nič ne ve, ali najbrže noče nič vedeti. Zato zahtevamo od kake višje oblasti, da tukaj takoj red napravi, kajti sedaj ko se bliža poletje, bode luža še neznosneje smrdela. Postava pa zahteva, da se za zdravje delavstva drugače skrbi!

Socialnodemokraški reveži. Socialnodemokraško časopisje hudo udriha po tistih, ki vlečejo velike plače, nazivajoč jih sesavke; vidi pa mastne dohodke tudi tam, kjer jih ni, n. pr. pri katoliških duhovnikih, ki so pa izmed izobraženih stanov najslabše plačani. Cesar pa socialisti nikdar ne vidijo, to so sijajni dohodki socialnodemokraških voditeljev. Te dni je našel neki dunajski časopis dohodke posamičnih rdečkarških voditeljev. Naj tukaj to posnamemo, da bodo videli rdeči, zapeljani delavci, kako imenitno se godi njihovim voditeljem: Dr. Adler je milijonar, Schuhmeier vleče na leto najmanj 20.000 K, dr. Renner 13.560 K; Skareta cenijo na 20.000 K letne plače; Seitz dobiva 13.200 K, Glöckel 11.870 K, Ellenbogen je milijonar, najlepši patron pa je posl. Dommès, ki dobiva letno več tisočev, pa ima svojo mater v dunajski sirotišnici v Laincu. Socialisti pa tega ne morejo utajiti. — Pa saj vsi ti gospodje tako sijajno žive, da se podajajo na Francosko in Spansko na počitnice in uganjajo tako nobleso, da je tudi težko to prikrivati. Belgijski vodja socialne demokracije Vandervelde živi od svojih rent, ima več milijonov premoženja. Da spada tudi dr. Tuma med te vrste revežev, je umevno. Ni pa umevno, da se delavci dajo od teh ljudi tako farbati.

Vojaško pismo iz Karlovca.

Karlovce, 29. aprila 1912.

Ker Vam je tovariš iz Belovara opisal tamošnji kraj, naj Vam tudi jaz iz Karlovca pošljem par vrstic. — Mesto Karlovce leži 112 m. nad morjem in ima jako lepo lego. Mesto šteje do 7000 prebivalcev in je lepo in čedno, posebno ima krasna

sprehajališča, s kakoršnimi se tudi večja mesta ne morejo ponašati. — Skozi mesto teče reka Kulpa, ki priteče s Kranjskega. Z južne strani pritečeta pa še dve drugi reki, Mrežnica in Korana, ki se na vzhodni strani mesta izlivata v Kulpo. Na Korani se nahaja tudi mestno in vojaško kopališče. Dobro je še ohranjeno na nekaterih krajih mestno obzidje, s katerim je bilo nekdanje mesto zavarovano. — Prebi v alci so tudi tukaj katoliške in pravoslavne vere, in imajo vsaki svojo cerkev. Katoliško faro oskrbuje oo. frančiškani. Pravoslavne vere so največ meščani, kmečko ljudstvo iz okolice je z malimi izjemami katoliške vere, kar se posebno vidi ob nedeljah, ko pridejo k službi božji. — Tržni dan je v Karlovcu vsaki petek. Ta dan pride v Karlovce mnogo ljudstva, tudi iz bolj oddaljenih krajev. Posebno se ob takih dnevih vidi vsakovrstno narodno nošo, ki je med hrvaškim narodom še jako dobro ohranjena. —

Tudi tukaj zelo trpi kraj, ker ljudje beže v Ameriko, kakor pri nas na Slovenskem. Da manjka delavcev, se vidi na neobdelanih njivah in travnikih. Zemlja pa je zelo rodovitna. — Zraven našega 4. bataljona 97. pešp. se nahaja tu tudi en bataljon 96. pešp. in 2. bat. hrvaških domobrancev, ki imajo hrvaški poveljni jezik. Tudi kadetna šola je v mestu. Toliko za danes. Ako želite, gospod urednik, Vam pišem o priliki še kaj. (Hvaležni Vam bomo! Ured.)

Sedaj pa iskreni pozdrav Vam, gospod uradnik, in vsem naročnikom in čitateljem »Novèga časa«.

Francosko-slovenska zveza v Egiptu!

Kahira, 25. aprila 1912.

Francosko - slovenska zveza v Kahiru! Kaj pa to pomeni? Kaj ne, nekaj popolnoma novega. Jeli kakšna politična zveza? Nikakor. Čisto nedolžna, pa koristna je ta zveza. Marijine hčere francoske kongregacije in naše društvenice sv. Cirila in Metoda so se združile in skupno priredile krasno predstavo drugo nedeljo po Vel. noči v našem društvu. Ta poskus je bil prvi, pa se je nad pričakovanje dobro posrečil. Na vsporedu so se vrstile slovenske in francoske pesmi in igre. Vdeležba je bila nenavadno obilna, ne samo iz naše in francoske naselbine, ampak tudi iz drugih, celo Arabci in njih žene so prišle. Pri zadnji slovenski pesmi je bilo tako navdušeno ploskanje, da ni hotelo nehati. Poslušalci so zahtevali, da se pesem ponovi. Obširen je bil vspored te skupne francosko-slovenske veselice, ki je trajala dve uri in vse se je izvršilo jako povoljno. — Dobra je bila torej misel; da naj se sklene francosko - slovenska zveza za prirejanje veselic in podučnih zabav. Pokazalo se je tudi tu, da v skupnosti je moč. Zveza, na tem temelju, pa le naj nadaljuje vzajemno delo v korist in ugled naši naselbini v Kahiru ter v čast slovenskemu narodu v domovini.

Naročajte „NOVI ČAS“!

Novice.

Č. g. Edvardu Štreklju, vikarju v Vrtojbi, se je zdravje — hvala Bogu — obrnilo na bolje. Zelimo mu, da kmalu okreva.

C. g. dr. Coassini iz Gradiške, sedaj gojenec kolegija Germanika v Rimu, bo prihodnjo nedeljo 5. maja posvečen za subdiakona, nedeljo 1. junija pa za diakona.

Letovišče duhovskega podpornega društva ob Bohinjskem jezeru se otvori letos dne 7. maja. Duhovnikom sobratom se nudi ugodna prilika okrepčila v svežem planinskem zraku ob Bohinjskem jezeru. Tikoma se nahaja lična cerkva sv. Duha, kjer je možno duhovnikom vsaki dan opravljati sv. mašo.

Za »Novi Čas«! Dva gvišna Žefova prijatla u Garic šenkata za »Nobi Čas« K 2.—

Trrentarjev „Žlatorog“, ki se bo v soboto (začetek ob 1/29) zvečer in v nedeljo (začetek ob 5h) popoldne igral v »Centralu« vzbujajo že sedaj toliko zanimanja, da bo obisk brez dvoma velik. To je ena redkih domačih narodnih iger. Poseben užitek bo nudilo krasno petje, divja planinska scenerija in lepe narodne noše. Cene so nizke. Vstopnice se prodajajo v prod. Kat. tisk. društva. Za soboto so zelene vstopnice, za nedeljo rdeče.

Slovo dveh mož. Iz Devina: Dva moža sta vzela od nas slovo. V nedeljo se je poslovil od nas monsignor, preč. g. dekan Jos. Skočir; v ponedeljek smo pa izročili telesne ostanke Stefana Bakarčiča, našega vrlega ključarja, materi zemlji. — Gotovo je to pomenljiv dan za naš Devin. Preč. g. dekanu in monsignoru želimo, da bi še mnogo let vžival svoj zaslužen počitek, našemu nepozabnemu in vrlemu ključarju pa želimo večni počitek!

Izpitni na c. kr. ženskem učiteljskem v Gorici. 1. Izpiti za otroške vrtnarice in za ženska ročnodela začnejo dne 3. junija ob 8. predpoldne. — Prošnje je vložiti do 15. maja t. l. 2. Pismeni izpiti zrelosti se bodo vršili od 20. do 23. maja. 3. Glede sprejemnih izpitov za prvi tečaj pride posebno naznanilo. Opomba: Slavna uredništva drugih časopisov so v interesu občinstva vljudno naprošena, da ponatisnejo te vrstice. V Gorici, dne 29. aprila 1912. Ravnateljstvo c. kr. ženskega učiteljskega.

Za varstvo izseljencev je dr. Krek vložil v drž. zboru naslednji predlog: Grozni dogodek v vodah Nove Fundlandске osvetljuje na strašen način dobičkalnost parobrodskih družb, ki se kaže v neupoštevanju najpotrebnejših varstvenih in rešilnih naprav. Ta dogodek pa tudi nujno kliče našo zakonodajo, naj čim preje izvrši zamujeno dolžnost glede izseljeniškega zakona, zlasti ker je naša država eminentno izseljeniška država. Obenem je kategorična dolžnost, gotova vprašanja, ki se tičejo izseljeniškega varstva, zlasti z ozirom na pogoje, pod katerimi je dovoliti parobrodskim družbam prevažanje, urediti v mednarodnem sporazumljenju. Ravno sedaj je čas za to posebno pripraven. Stavimo predlog: Visoka zbornica

skleni: »Vlada se pozivlja: a) naj čimprej predloži izseljeniški zakon, b) ukrene naj takoj primerne korake za mednarodno ureditve varstva izseljencev«.

Kako se bodo razdelile podpore. Nekatere bi radi hoteli, da bi se državne podpore razdelile v denarju ali zanje kupila živila. Glavarstvo, oziroma vlada je pa temu nasprotna ker bi nastali prepira, kdo je bolj potreben, ali tisti, ki je ves zadolžen, ali tisti, ki je vbožec itd. Ker ne kaže odkloniti podpor, je najlepše, da se jih sprejme in porabi po želji vlade za javne naprave, pri katerih naj delajo bolj potrebni.

Državna podpora in plesi. Res potrebne so bile, pa prašanje je ali so potrebne podpore tiste vasi, kjer se prirejajo plesi. Liberalni župani se zahvaljujejo za podporo, v enem dnevu pa zapravijo njegovi občani in občanke več na oblekah, čevljih, pijačah, godbi, brejarjih in dr. kakor je znašala vsa podpora. Ali ni to narobe svet!

Vozni red smo priložili današnji številki »Novega Časa« za goriške naročnike. Zidal je vozni red, g. Teod. Hribar, trgovec v Gorici, ki ga toplo priporočamo. Vozni red je priložen za vsakega naročnika na Goriškem. Zato opozarjamo tiste nene naročnike, ki imajo navado naročnikom jemati iz listov vozne rede, da je to nedopustno.

Poslanec Fon je v nedeljo imel shod v Sovodnjah, ki se ga je udeležilo tudi nekaj socialnih demokratov, ki so se prišli na shod blamirat. Posl. Fon je govoril o razmerah na Hrvaškem, o uradniških plačah, o dveletni vojaški službi, o uravnavi voda na Goriškem ter o bedi med kmeti in koloni. K sklepu je priporočal posl. Fon združništvo. Gosp. poslancu se je izrekla zaupnica.

Poroka. Bilje: Preteče soboto se je poročil gosp. Rusjan Ambrož z gčn. Alojzijo Gorjan. Gosp. Rusjan je že od nekdanj vnet pristaš S. L. S. in v taboru krščansko mislečega učiteljstva. Gosp. Alojzija Gorjan je bila odbornica kat. slov. društva, kumica društvene zastave, izborna igralka, svetovalka Marijine družbe in cerkvena pevka. Bila je tedaj vsestransko delavna in požrtvovalna v društvih in v cerki. Zato pa je Marijina družba priskrbela novoporočencema lepo in pobožno svečanost. Okoli 60 deklet in novink Mar. družbe je v belih oblekah pričakovalo blizu cerkve novoporočenca, odkoder so v lepem sprevedu odkorakali v cerkev za zastavo, kateri je kumovala novoporočenka. Pri vhodu v cerkev in pri sv. maši so lepo pele Marijine hčere v slovo družabnice Marijini in svoji tovarišici - pevki. Oba novoporočenca sta med sv. mašo pristopila k sv. obhajilu — redka prikazen med sedanjim svobodomiselnim učiteljstvom! Tudi Marijine hčere so polnoštevno pristopile k mizi Gospodovi darujč sv. obhajilo v blagor odličnem mlademu paru, ki mu kličemo iz srca: Bodita srečna! — naj sreča Vama bode tudi večna!

Zahvala. Podpisana se zahvaljujeva »Marijini družbi« v Biljah za polnoštevno častno spremstvo v cerkev ob priliki poroke, gosp. kuratu C. Zamarju za krasen

nagovor v cerkvi, nadalje vsem darovalcem poročnih daril. Ambrozij in Marija Al. Rusjan.

Proti kinematografom se je na Dunaju vršilo važno zborovanje. Vsi zborovalci so bili kot en mož mnenja, da so kinematografi škodljivi. Državni pravdnik dunajski je dejal, da je največ zločinov kriv kinematograf. Grofica Walterskirchen je dejala: Katoliške žene ne bodo več trpele, napadov proti nramnosti in dostojnosti v kinematografih. Kaj pa goriško ženstvo? In goriška policija?

V 4 dneh 3 samoumori, to je za malo Gorico vendar nekaj izrednega. Trije mladi ljudje (2dijaka in 1 uradnik) so se hoteli končati: eden je dosegel svoj namen ter umrl še isti dan s prestreljeno glavo, dva se zdravita v bolnišnici. Žalostno je to dejstvo, še bolj žalostno pa je, da skušajo nekateri liberalni listi te prežalostne pojave opravičevati in celo naslikati občinstvu kot nekaj občudovanja vrednega. Ob teh za družine in za nas goriške Slovence žalostnih dogodkih moramo vnovič širšo javnost opozoriti na duha in telo moreče življenje in mišljenje naše mladine. Seveda izvzamemo slučaje, ko se človeku omračí um in v takem stanju izvrši samoumor. Govorimo le o slučajih, ko ljudje s treznim premislekom odločujejo o svojem življenju. Nezrel mladenič, ki se radi prezgodnje in zato bolne zrelosti zateleba v kako deklo in njega smešno čustvovanje ne najde zaželjenega odmeva, ali pa si v razbrzdanem življenju nakoplje kako bolezen, ali pa začuti kakšno drugo nevšečnost v življenju, — pa napove in izvrši bankerot. Da, popoln duševen bankerot, ki jasno kaže, kako prazna je liberalna duša, kako brez opore, brez smotra! Naše svobodomiselstvo je začelo tako zgodaj že poganjati svoje strupeno cvetje. Kakšna mora biti podlaga! Slovenski stariši, varujte mladino pred tem strupom, ki pod krinko svobode in napredka mori vaš in naš up!

Smrtna kosa. V Erzelju nad Vipavo je umrl 25. aprila Josip Mesesnel, zvest pristaš S. L. S.

Občinske volitve v Gabrijah so vendar razpisane. Imenik je postavljen na oglede, že tretjič radi nemarnosti županstva. Naši možje bodo izvršili svojo dolžnost, kakor so jo avgusta meseca. Le na delo, vsak po svoje, pa mora iti!

Toča v Brdih. V Števerjanu so imeli dne 26. aprila spet slabo vreme. Koj po kosilu se je začelo nebo temniti in votlo gromenje mu je naznanjalo, da nimamo pričakovati nič kaj lepe ure. Ob treh je pa začelo padati ledeno zrnje v različnih velikostih, ki nam je napravilo precej škode, posebno hudo pa je udarila toča Gor. in Dol. Cerovo. Če bo šlo naprej, kakor je začelo, bo letos beda še hujša kot lani. — Hudega vremena reši nas o Gospod.

Na Erzelju pri Vipavi, kjer so pri obč. volitvah tako porazili liberalce, snujejo »Kat. izobraž. društvo« in Orel. Tako je prav! Možje in mladeniči na delo!

Nesreča. Iz Sv. Mihaela pri Šempasu. Pret. teden sta vozila brata Andrej in Jo-

že Ušaj gnoj na polje svojega sorodnika. Kakih 200 korakov pod hišo v klancu je hotel Jože pritisniti zavirač. V tem pa se gnoj prevrne in pade na voznika. Priskočil mu je na pomoč hitro brat in še nekaj drugih mož. Toda pri reševanju se je precej poškodoval tudi sosed, ki je pomagal rešiti voznika. Oba se sedaj slabo počutita.

Pred kupčijo s črešnjami. Z dežele nam pišejo: Bliza se čas kupčije s črešnjami in drugim sadjem, če nam ga kaj Bog da. — Ubogi kmetje se bodo trudili na vse kriplje in spravljali sadje v mesto, kjer pa se bodo prekupci s kmetom norčevali, češ: Daj blago po ceni kakor mi hočemo, ali pa ga nesi domov. Cesar pa nam ne prizadenejo kupci, nas preganja tržni komisar, posebno nas Slovence. Enemu prevrne jerdas črešenj, drugemu nese grozdje na stranišče, tretjemu vzame maslo, če je zavito v trtno perje. Prosimo gg. poslance, naj store potrebne korake, da kmeta ne bodo tako preganjali na trgu. Če je blago slabo, se mu mora izročiti nazaj, naj ga dene kamor hoče. Njegovo je! Dostojanje postopanje pa je krivično. Posebno Slovenci čutimo prav mnogokrat tako postopanje. To se mora izpremeniti!

Samomori. V soboto opoldne se je v ulici Ascoli ustrelil učiteljšnik Josip Lovrečič. Zvečer je v bolnišnici umrl. — Na svojem stanovanju se je ustrelil Josip Korsič, poduradnik pri gozdnem uradu v Gorici. Ker se je slabo zadel, bo okrevaj. Korsič je sin rudarskega nadsvetnika v pok. Oče je bil rojen v Solkanu, sin pa je hud Nemec. — V ponedeljek se je na Pokopališki cesti streljal bivši dijak 18letni Jožef Vižin. Tudi ta se je le obstrelil.

Prvi maj v Gorici. Trgovine po mestu so bile večinoma zaprte, le tuptam so bile posamezne odprte. Na Telovadnem trgu so socialisti imeli shod, na katerem je za Italijane govoril Calini, za Slovence dr. Tuma. Tolazila sta se radi skrajno pičle udeležbe s tem, da v Gorico še ni prišla kultura. Seveda sta mislila na tisto kulturo, ki vlada na Portugalskem in Spanskem in ki je na Dunaju šipe razbijala. Po tej jeremijadi se je razvil sprevod, ki se ga je udeležilo kakih 200 socialistov z dvema rdečima zastavama. — Tudi Mazzinijanci so napravili klavern pohod v Ločnik. Oživila pa je socialistična ideja zvečer pri plesu in vinu tako zelo, da so razni njeni boritelji takoj delili zemljiško last s tem, da so zjutraj domov grede okupirali razne cestne jarke in kantone, kjer so čakali, da je socialistična ideja odšla nazaj v »rdeča nebesa«. Za spomin pa je pustila velikega maška z rdečim nageljnomo. — Na dan 1. majnika sta najbolj služila oštir in kinematograf. Nšeteto proletarskih grošev je ta dan vzel vrag.

Raspisan štipendij 1500 K. Dež. odbor razpišuje štipendij letnih 1500 K ustanove »Michele de Urbancich«. Do tega štipendija imajo pravico dijaki, ki pohajajo z dobrim uspehom avstrijsko univerzo ali tehniško visoko šolo oziroma inozemsko visoko šolo, ki je zednačena s prejomenjenimi zavodi. Za podelitev štipendija se morejo potegniti: v prvi vrsti dijaki, ki so

ustanovnikov sorodniki; v drugi vrsti dijaki, ki so pristojni v občini, ležeči v Brdih, oziroma descendent (prvega kolena) javnih uradnikov, ki so le vsled določil zakona izgubili pristojnost v občini, ležeči v Brdih; v tretji vrsti dijaki, ki so pristojni v kako občino Goriško-Gradišanske. Prosilci se opozarjajo, da se more štipendij deliti v dva enaka dela in da se torej moreta podeliti dva štipendija po 750 K, ako so dani gotovi pogoji, določeni v ustanovnem pismu. Prošnje, opremljene s potrebnimi dokazili, naj se predložijo deželnemu odboru goriškemu do 20. maja t. l.

Odgovor lažnikom in obrekovalcem naše organizacije. »Soča« z dne 27. aprila poroča, kako je sodna razprava pokazala gnjilobo, katero so vzročile v ljudstvu klerikalne organizacije, pred vsem čukarija. In na koncu, ko je povedala, da je neki P. v norišnici in da je C. po § 129 d. k. z. obsojen v težko ječo, hinavsko vsklikne: »Taki so sadovi katoliškega vzgojevanja in izobraževanja mladine!« Pred vsem bodi povedano nesramni lažnjivki, da izmed prizadetih obtožencev nobeden ni član kat. kat. organizacije (jeden je bil, pa je bil izključen), nobeden tudi ni član telov. odseka (po »Sočino« »čukarije«). — Potem pa pozivljem »Sočo«, naj dokaže, da so take grdobije sad kat. vzgojevanja in izobraževanja — in če to dokaže, izplačam jej 1000 K. — Ali se jih upaš zaslužiti lažnjiva »Soča«? Ne! ker prepričan sem, da tega, kar pišeš, nihče ne verjame in tudi sama ne verjameš, kajti dobro veš Ti in in vedo vsi, da kat. organizacije napeljujejo svoje člane le k poštemu življenju, ne pa v grdobije. I. M.

Odgovor »Učit. Tovarišu«. Z Banjšic: V »Učit. Tovarišu«, z dne 19. 4. 1912, št. 16. je bil daljši dopis »Iz Banjške planote«, ki je v svojem drugem delu poln neresnic in sumničenj glede podpisanega. Zaradi tega podpisani izjavljam: 1. Navedenega dopisa v Gorici nisem podpisani poslal »Gorici«. 2. Ker mi dopisnik očita, da hujskam ljudstvo proti šoli in učiteljem, ga imenujem nesramnega obrekovalca in lažnika, dokler nasprotno ne dokaže. Na druge podlosti ne odgovarjam. Banjšice 27. 4. 1912. Jos. Ušaj, kurat.

Škodo provzročajo vojaki. Iz Kronberga. Veliko škodo nam delajo vojaki, ki imajo svoje vaje po naših senožetih. Vso travo nam povaljajo in poteptajo. Opozarjamo s tem pristojno oblast, naj takoj ukrene, da se kmetu iz te strani ne bo godila krivica.

Ti pa znajo. Dne 11. aprila je prišlo v kriški samostan tik pred sv. mašo 5 brejskih sokolov, ki so hoteli biti pri spovedi. Ker pa jih ni mogel g. pater pred sv. mašo spovedati, so rekli, da nimajo časa čakati in zahtevali kar rdeče listke. Vendar dobili jih niso a tudi črnih niso imeli. Zleteli so brez spovedi v Vipavo, odkoder so rekli da so doma. To so tički.

Kje je policijski red in nedeljski počitek. (Iz Nabrežine.) Pretečeno nedeljo so nameravali naši socialisti imeti ples. Napravili so pa »brejarje« na sredi trga, ravno

čez glavno prometno cesto, ki pelje po eni strani na državno cesto, po drugi strani na pokopališče, ter jo tako popolnoma prometno zaprli. Tako so ostali ti brejarji postavljeni čez prometno cesto cel teden, ponoči brez vsake razsvetljave. Ali se ne zgodi tukaj prav lahko velika nesreča če pride čez trg kdo z vozom, ki za »brejarje« ne ve. Vprašamo županstvo in vse tiste, ki imajo paziti na to, da se izpolnujejo postavni predpisi: kako se striuja tako ravnanje s cestno postavo in s cestnim policijskim redom? Kaj pravi kazenski zakonik? Če pride kmetič z vozom na trg, ter pusti voz en trenotek, (toliko da si gre kupit košček kruha) brez varstva, precej mu je za petami »oko postave«. Tukaj je pa glavna cesta cel teden zaprta in nihče niti z prstom ne gane. — Še nekaj. Pred časom je bil naznanjen in se je moral tudi iti zagovarjat v Sežano, češ da se je pogrešil zoper postavno predpisani nedeljski počitek, neki tukajšnji brivec, ker je po postavno določeni uri v svoji brivnici pri zaprtih vratih neko nedeljo enega moža obril. — Pretečeno nedeljo predpoldne pa je lastnik »brejarjev« iste sestavljal na glavnem trgu in pogrešil zoper nedeljski počitek. Zakaj se njega ne naznani? Ali morda, ker je občinski starešina in podžupan? Zakaj dvojna mera?

O naprednjaški surovosti nam piše popotnik, ki je 24. aprila šel peš mimo Bezevljaka pri Prvačini. Tam so kot odgovor na njegov uljuden pozdrav začeli za njim čukati in kričati. To je napredek! Tujci imajo lahko čudne pojme o našem narodu, če ga sodijo po liberalcih.

Listnica uredništva. Iz Gor: Kar se tiče shodov, obrnite se na vodstvo S. L. S. v Gorici. Da so shodi nujno potrebni smo mi že opetovano povdarjali.

Posestnikom srečk na znanje! Naš list bo odslej priobčeval glede vseh važnejših srečk po vsakem žrebanju številke z glavnimi in večjimi dobitki izžrebanih srečk. Kdor pa bi rad zvedel, če je bila ta ali ona srečka izžrebanja s kakim manjšim dobitkom, ali kdor bi v zadevah srečk zaželel poljubnih drugih informacij, naj se obrne na gosp. Valentina Urbančiča, Ljubijana, Kongresni trg 19, ki za »Slovensko Stražo« opravlja zadevni posel. Za odgovor pridejati je znamko. Proti majhni odškodnini v korist »Slovenski Straži« pa se v svrhu skrbnega pregledovanja po vsakem žrebanju od vsakogar sprejmejo številke njegovih srečk v evidenco. Za dotičnike, ki so kupili srečke v korist »Slovenski Straži«, vrši se pregledovanje brezplačno.

ZOPET NESREČA NA MORJU.

60 ljudi utonilo.

Pred Carigradom se je 29. aprila potopil grški parnik »Teksas«, ki je zadel na pomorsko mino. O nesreči poročajo:

Parnik »Teksas« je ponoči zadel na podmorsko mino, ki je eksplodirala in parnik uničila. Nesrečo je zakrivil kapitan. Vozil je iz pristanišča, ne da bi bil sledil vodilni ladjici, ki so mu jo poslali. S strelji iz topov so svarili kapitana, ki je zavozil parnik v vodo, kjer so se nahajale mine, da naj sledi vodilni ladjici, a kapitan ni ubogal in ni sledil predpisom, ki so se izdali radi laško-turške vojske, ko so Turki položili mine v smyrnsko pristanišče.

»Teksas« je majhen parnik. Potniki in mornarji so bili večinoma Grki, a vozili so se s »Teksasom« v Solun tudi Francozi in Angleži. Mornarji so se dobro držali, a nesreče niso več mogli preprečiti. **Nad 30 strašno razmesarjenih mrličev so dozdaj potegnili iz vode.** »Lokalanzeiger« poroča, da so vsi mornarji vtonili. Rešilno delo je bilo zelo težavno. Parniki se niso upali pomagati »Teksasu«, ker so mine plavale tam, kjer je ladja ponesrečila. Noč je bila strašno temna, kar je seveda tudi oviralo rešilno akcijo.

BOJI Z ANARHISTI V PARIZU.

Lani smo poročali o bojih vojaštva in policije proti anarhistom v Londonu. Te dni pa se je nekaj podobnega zgodilo v Parizu. Tam se je nastanila anarhistovska banda, ki je ropala na vseh koncih in krajih. Policija jih zasleduje že od novembra l. 1911. Od tedaj do sedaj so izvršili 13 ropov in 9 umorov. Tolpo je vodil jako spretno neki Bonnot in njegov pomagač Garner. Z denarjem jih zalaga in jih skriva pa neki milijonar Fromentin. Vozili so se okrog z avtomobili in brili norce iz policije. Pret. teden je policija izvedela, kje se skrivajo. Sla jih je v gnezdo iskat. Komisar, ki je vodil policijo, je sicer prijel dva, glavni anarhist Bonnot pa je ušel in med potoma ustrelil komisarja in rani več policajev. Zopet so ga iskali. Slednjič so ga našli v neki lopi za avtomobile. Ko je policija hotela udreti v lopo, je Bonnot s tovariši tako grozno začel streljati na policaje, da jih je več ustrelil. Prišli so vojaki s topovi in pionirji, ki so z bombami uničili lopo. V lopi so poginili vsi anarhisti. Le Bonnot so živega pripeljali v bolnico, kjer pa je umrl. Imel je 5 krogelj v glavi in 1 v prsih; a se ni udal, dokler je gibal. Drugega načelnika anarhistov Garnierja pa še niso dobili. Pač pa je on zopet začel ropati okrog s tovariši, ki jih policija ni mogla še prijeti. — Kaj takega je mogoče danes v najnaprednejšem mestu na svetu. Res, to je »napredek«!

Iz Trsta in Istre.

»Lega« bega in meša pamet nekaterikom. V okraju tržaške okolice, ki je osrečen z »Legina« šolo, nameravajo prirediti ples v korist »Lega nazionale«. Naši čitatelji bodo mislili, da »Lega« hoče napraviti le svojim italijanskim izletnikom iz Trsta, Tržiča in Nabržine nekoliko zabave v prosti naravi. Kaj še! »Lega« pričakuje veliko udeležbo od strani nezavednih Slovencev. Za primerno udeležbo Slovencev porokujejo: 1. slovenski socialist, ki je v odboru za prireditev plesa, 2. slovenski učitelji, ki prepušča v ta namen prostore na svojem posestvu, 3. slovenski trgovec, ki bo moral iti na italijanski ples na slovenski domači zemlji. Koliko naših ljudi se bo usedlo na te limanice in plesalo na večjo slavo matere Italije, ne moremo še sedaj prerokovati.

Prestolonaslednik in istrski pastir. — Letošnjo zimo je nadvojvoda Fran Ferdinand bival na Brionskih otokih. Večkrat se je vozil na obisk v okolico. Tako je nekoga dne na svoji ladji došel v mesto Vrsar v zahodni Istri; z njim je bil tudi nekako devetleten deček — vsekakor sin. Vluki ga je pozdravil vrsarski župan g. Depaš. Tik ob morju je pasel svoje ovce siromašen Čič iz vzhodne Istre. Med ovci se je nahajalo snežnobelo jagnje, ki je takoj privabilo k sebi malega dečka. — Začel je jagnje objemati in prositi nadvojvodo, da mu ga kupi. Nato je nadvojvoda pristopil k pastirju in ga nagovoril v hrvaškem jeziku, ali bi hotel prodati jagnje. Toda pastir odgovori: »Ne morem, gospod. Živali gojim zase.« — »Odkod ste?« — »Gori z Učke. Smo revni a pošteni ljudje.« — »Ali pa veste, kdo sem jaz?« Pastir ga gleda in vidi lepo admiralsko uniformo. »Velik gospod morate biti.« — »Ali ste že kdaj videli vašega cesarja?« — »E, kolikokrat sem videl presvetlo krono na stacijonu, ko je šla v Pulj!« — »Vedite torej jaz sem njegov naslednik.« Tedaj pa pastir popusti in izjavi, da dečku daruje jagnje. Nadvojvoda mu hoče dati nagrado, a pastir se brani: »Ne, ne, takemu gospodu ga darujem. Imam jih, hvala Bogu, dovolj.« Le po nujnem prigovarjanju nadvojvode in ko mu je tudi župan namignil, je Čič vzel iz nadvojvodovih rok 100 kron. Nato je dvignil jagnje v naročje in vsa družba se je podala k iahti — izmed vseh najbolj vesel devetletni sinček Frana Ferdinanda, ki je veselo skakal krog pastirja, ki je nesel jagnje.

Izjava.

Podpisani obžalujem, da sem kdaj nasprotoval S. L. S., obljubljam tem potom, da sem in ostanem njen zvesti pristaš.

Grahovo ob Bači dne 1. maja 1912.

Franc Kokošar.

Orli!

Blago in vse druge potrebščine za orlovske kroje dobite v trgovini

Teod. Hribar

v Gorici

GOSPOSKA ul. št. 6.

PETER LUKMAN,

krojač v Gorici

Križna ulica št. 8 (Via della Croce)
* priporoča

slavnemu občinstvu iz mesta in dežele svojo

krojaško delavnico

Točna postrežba. Cene zmerne.

Anton Potatzky

naslednik Josip Terpin

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7
Trgovina na drobno in dobelo.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij. Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje. — Potrebščine za krojače in črevljarje. — Svetinjice, rožni vencji, mašne knjižice. Hišna obuvala za vse letne čase. Posebnost: semena za zelenjave, trave in detelje. Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

11

Ferdinand Resen

GORICA — Gosposka ulica 4 — GORICA

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo perila in blaga za moške obleke.

Posebna izbira **črnega sukna.**

Na zahtevo pošljem vzorce.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen

GORICA

Jos. Verdi tekališče št. 37

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone zlate mostove, zobe na kaučukove plošče uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

19

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop. št. 20

Mirodilnica, Papirnica in Tovarna

šolskih zvezkov

KOŽNAR & C.

Gorica, Tekališče Jos. Verdija št. 7.

IZJAVA.

Jaz podpisani Franc Korečič, po domače »Škujca«, iz Podpoznika, javno preključujem vse žalitve in obrekovanja izrečene v gostilni g. Korečiča v Kožbani, dne 3. marca t. l. zadevajoča se g. Martina Kabaj iz Belega, ter se mu tem potom zahvaljujem, da je odtegnil zoper mene naperjeno tožbo.

V Kožbani, dne 18. marca 1912.

Franc Korečič, posestnik.

Vid Rojic v Gorici,

Raštelj št. 23

priporoča svojo **krojaško delavnico**, posebno čast, duhovščini za talarje in v to stroko spadajoča dela.

Štev. 1314

E

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil I. četrletja, t. j. mesec

januarja, februarja in marca 1911

začne v

poned., 10. junija 1912,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrte in ponedeljke od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Dne 12., 15., 19., 22. in 26. junija bodo od 10. do 12. ure predpoldne v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi.

V Gorici, 25. aprila. 1912.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

PETER GORJUP

čevljar v Čepovanu.

naznanjam slav. občinstvu in sosednjim občinam, da sem odprl trgovino z usnjem in čevljarskimi potrebščinami. Izdelujem vsakovrste čevlje in imam v zalogi tudi čevlje za mrličje.

Cene konkurenčne.

Kdor noče verjeti, naj se prepriča, da ukup najboljše in najceneje: ure, srebrnino, zlatenino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ v Gorici Barriera 43

blizu drž. kolodvora v lastni hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno in po najnižjih cenah.

JAKOB ŠULIGOJ

urar o. kr. drž. železnice

Gorica, Gosposka ulica št. 15.

Priporoča na novo urejeno prodajo optičnih predmetov, zlatih (double) in nikelnastih očal

in ščipalnikov, toplomere, zrakovne, daljnogleda vseh vrst. — Vse po najnižjih cenah.

Franc Leban v Gorici,

V. Municipio 8 (nasproti municipija)

izdeluje monštrance in druge cerkvene posode.

Priporoča se preč. duhovščini.

MIZARSTVO

odlikovano z električnim mehničnim obratom

ANT. ČERNIGOJ

GORICA TRZAŠKA CESTA št. 18.

Izdeluje: Cerkvene oprave oprave klopi, spovednice, klečalnike.

Stavbena dela okna, vrata, podovi.

Zaloga pohištva omare, mize, postenje, stolice, okvirje, blazine in šuste.

Zaloga: Strugarških in rezbarskih izdelkov.

Priporoča se!!!
Jakob Gril,
pekovski mojster

zaloga moke, koruze in raznega žita v ulici sv. Klare št. 4. v Gorici.

VINO,

motno, zavreto, pokvarjeno se popravi. Prosi se mal vzorec prinesiti ali poslati.
Naslov pove upravništvo „Novega časa“.

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

MIHALJ TURK

GORICA — Na Kornu št. 6. — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo brivnico. — Zagotavlja točno postrežbo. Sprejema naročila za maskiranje po zmerni cenah! Št. 4

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

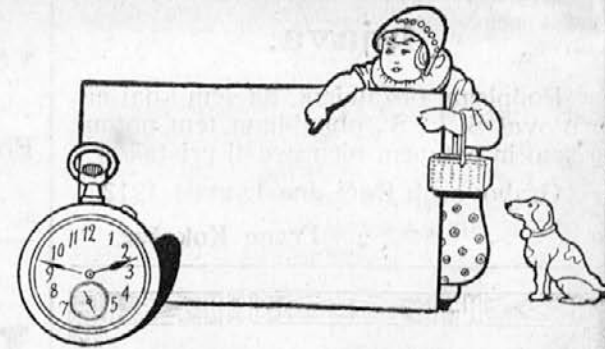
posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Ignac Šuligoj

Sv.
Lucija
ob
Soči

priporoča najboljše ure, šivalne stroje in najznamenitejših tvornic koles „Puch“. — Vse po najnižjih tvorniških cenah. Sprejema tudi popravila. Večletna garancija za nove in popravljene predmete.

Cene konkurenčne!

Papir,
tiskovine, nabožne knjige.
Devocionalje.

Prodajalna

„Katoliškega tiskovnega društva v Gorici“

Zdaj še: Semeniška ulica št. 10.

Postrežba točna!

Pisarniške potrebšchine,
— trgovske knjige —
muzikalije.